«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжі

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

СИЛЛАБУС

Пән коды: ӘЭП 01
Пәні: «Денсаулық сақтаудағы экономика және құқық негіздері»
Мамандықтары: 09120100 «Емдеу ісі»
Біліктілігі: 4S09120101 «Фельдшер»
Мамандықтары: 09130100 «Мейіргер ісі»
Біліктілігі: 4S09130103 «Жалпы практикадағы мейіргер»
Мамандықтары: 09130200 «Акушерлік іс»
Біліктілігі: 4S 09130201 «Акушер»
Мамандықтары: 09110100 «Стоматология»
Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»
Оқу сағатының/кредит көлемі: 24 /1
Теория: 24с.
Курс: 2
Оқу семестрі: 3
Бақылау түрі: диф.сынақ

Шымкент, 2023 ж.

«Денсаулық сақтаудағы экономика және құқық негіздері» пәні бойынша силлабус жұмыс оқу бағдарламасы негізінде құрастырылды.

Оқытушы: Н.Т. Айдынғали

Мамандығы: 09120100 «Емдеу ісі»
Біліктілігі: 4S09120101 «Фельдшер»
Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»
Біліктілігі: 4S09130103 «Жалпы практикадағы мейіргер»
Мамандығы: 09110100 «Стоматология»
Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»
Мамандығы: 09130200 «Акушерлік іс»
Біліктілігі: 4S09130201 «Акушер»

«Жалпы білім беретін пәндер» кафедрасының мәжілісінде каралды.
Хаттама №13 «27» 06 2023 ж.
Кафедра меңгерушісі: __________ А.Т. Сатаев

«Жалпы білім беретін пәндер» Пәндік циклдік комиссия мәжілісінде каралды.
Хаттама №13 «27» 06 2023 ж.
Төрайымы: __________ Г.Т.Анапияева

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжінің Әдістемелік Кеңесінде каралды және бекітілді.
Хаттама №10 «30» 06 2023 ж.
Төрайымы: __________ Г.О.Мамбеталиева

Оқытушылар туралы мәлімет:

№	Аты –жөні	Дәрежесі және лауазымы	Қызметі	Жүргізетін пәні	Эл.мекен-жайы
1	Сатаев А.Т	Педагогика ғылымдарының магистрі	Каф.меңгерушісі	Қазақстан тарихы,Әлеуметтану, Саясаттану	aman.aman.@mail.ru
2	Айдынғали Н.Т.	Оқытушы	Оқытушы	Қазақстан тарихы	Nurik_amirtay94@mail.ru

3.1. Кіріспе.

«Денсаулық сақтаудағы экономика және құқық негіздері» гуманитарлық пәндер жүйесінде ерекше орын алады, себебі, екі ғылымды–экономикалық және құқықтық білімдерді қамтиды. Пән нарықтық экономиканы қалыптастыру жағдайындағы құқық рөлін зерттейді. Пән болашақ дәрігерлерге әлеуметтік-экономикалық мәселелерге, мінездемелі сұрақтарға бейімделуге көмектесуге арналған, сондай-ақ адамның экономикалық қызметке қатысуға дайындығын көрсету қабілетін, қоғамдық өмірді құқықтық реттеу тетіктері мен құралдарын пайдалану мүмкіндігін сипаттайды.

3.2.Пәннің саясаты:

-Білім алушыларға қойылатын талаптар:
-Себепсіз сабақтарды жібермеу;
-Сырт келбеті жинақы, ұқыпты:
-Жоғарғы оқу орнында бекітілген жалпыға міндетті форманы сақтау;
-Тәжірибелік сабақтарда белсенділік көрсету;
-Сабақтарға дайындықпен келу ;
-Сабақтарға кешікпеу;
-Сабақ кезінде әдептілік атмосфера сақтау;
-Кафедра мүлкін ұқыпты пайдалану;
-Білім алушылардың өзіндік жұмыстары (рефераттар, баяндамалар) плагиатқа тексерілуі міндетті.
-Себепсіз жіберілген сабақтар өтелмейді.Әртүрлі себептермен (денсаулыққа байланысты,жанұя жағдайы,басқа да себептермен) жіберілген жағдайда ,анықтама құжаттарының негізінде деканаттың рұқсатымен өтеледі.Өтем сабаққа берілген рұқсат парағы 30 күн жарамды.

3.3.Пәннің мақсаты: қоғам дамуының экономикалық және құқықтық заңдылықтары мен оның тиімді қызмет етуінің мәселері туралы білім жүйесін қалыптастыру

3.4.Оқыту міндеттері:

Осы пәнді оқып-үйренудің нәтижесінде білім алушылар келесілерді білуі қажет:
-экономикалық теория негіздері саласында білімді;
-экономикалық мәселелерін жеке қалыптастыру мен шешуді білу;
-іс-жүзінде экономикалық теорияның негізгі ережелерін қолдану дағдысын;
-экономикалық теорияның болашақтағы даму бағыты мен жинақталған халықаралық тәжірибеде хабардарлықты таныту.
-ҚР экономикалық және құқықтық қатынастар ерекшеліктерін анықтау;
-экономика және құқық саласындағы нормативтік-құқықтық базаның ерекшеліктерін анықтау.

3.5. Оқытудың соңғы нәтижелері:

1)құқықтық және экономикалық мәселелер бойынша ғылыми мұрада жинақталған негізгі теориялық көзқарастарды білуін көрсету;
2)кәсіби саладағы мемлекеттік-құқықтық және экономикалық проблемаларды анықтау үшін зерттеу жүргізу және талқылау үшін нәтижелерді таныстыру;
3)құқықтық және экономикалық процестердің ерекшеліктерін, олардың қазақстандық қоғамды модернизациялаудағы рөлі тұрғысынан талдау;
4)негізгі экономикалық және құқықтық білімді медицина саласындағы арнайы терминология арқылы көрсету;
Меңгереді:
5) Ұлттық және әлемдік экономика жайлы анықтама,әдебиеттер табу және қолдануды:
6) Өз азаматтық айқындамасын көрсетуді;
Дағдысын қалыптастырады:
7) Қазақстанның экономикалық құқықтық даму ерекшеліктерін талдауды;
Құзіретті:
8)Қойылған мақсаттарды жүзеге асыруға кедергі болатын проблемаларды шешуге дайын болу;
9)Өз ісін таңдау әдістері, шешім қабылдау, өзін өзі бақылау және бағалау;
3.6.Реквизитке дейінгі: Қазақстанның тарихы, денсаулық сақтаудағы құқық және экономика негіздері
3.7.Реквизиттен кейінгі: Философия
3.8. Пәннің қысқаша мазмұны:

Пәннің микро-, макро-, мега деңгейлердегі нарық субъектілері арасындағы, мемлекет пен нарық субъектілері, мемлекет пен қоғам арасындағы қалыптасқан құқықтық-экономикалық қатынастардың даму заңдылықтар. Қазақстандағы әлеуметтік бағытталған нарықтық экономика үлгісінің ерекшеліктері мен болашағын зерттеу. ҚР "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы"Заңының негізгі бағыттары. Фармацевтикалық және медициналық қызметкерлердің құқықтық мәртебесі, әлеуметтік қоғалуы. Медициналық қызмет нарығындағы басеке. Қазақстандағы медициналық қызмет кәсіпкерлігінің дамуы. Әлемдік интеграциялық үдерістер мен халықаралық экономикалық ұйымдарға Қазақстанның қатысуы. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы.

3. 9.Пәннің тақырыптық жоспары.

№	Тақырыбы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1.	Экономика және оның қоғамдағы рөлі. Меншік және әлеуметтік- экономика лық құрылыс.	Экономика түсінігі. Экономиканы неге оқуымыз керек. Негізгі экономикалық мәселелер. Нарықтық экономикаға жалпы сипаттама. Нарықтық экономикаға сипаттама. Нарықтық экономикаға өту жағдайы. Қазақстан Республикасындағы ауыспалы кезең сипаттамасы. Өндіріс мүмкіндігінің қисығы. Меншік теориясы. Меншік қатынасының құрылымы. Меншік – құқық қатынасы жүйесі ретінде. Меншіктік классификациясы. Қазақстандағы меншік жүйесінің реформалары.	2
2.	Ақша және банктік жүйе. Нарық және оның заңдарының қызмет	Ақшаның мәні және оның пайда болу тарихы. Ақша түрлері және қызметі. Заманауи ақша құралдары.	2

	етуі..	Банктердің түрлері мен қызметтері. Қазакстан Республикасының банк жүйесі. Құнсыздану, мәні, түрлері және құнсыздану себептері. Дифляция. Халықтың жеке топтарына құнсыздану дың әсері. Еркін бәсекелестік. Нарықтық шаруашылықтағы бэсекелестіктің рөлі. Бәсекелестік нарықтарының түрі.	
3.	Бәсекелестік және монополия. Бизнес, әлеуметтік-экономика лық мән және кәсіпорын. Еңбекақы. Табыс, пайда.	Айқын бәсекелестік нарығы. Монополиялық нарықтың түсінігі. Монополия түрлері. ҚР монополияға қарсы заңнама.Қазакстан бәсекелестік нарық жолында. ҚР-ғы монополияға қарсы заңнамасы. Экономикалық тәуекел түрі. Нарықтың экономикадағы экономикалық тәуекелдердің себептері. Тәуекелдерді басқару. Еңбекақы түсінігі- еңбек ресурстарының құны ретінде.Еңбекақы мөлшерін анықтайтын факторлар мен шарттар. Номиналды және нақты еңбекақының мәні. Еңбекақының ең төменгі деңгейін қамтамасыз етудегі мемлекеттің рөлі.Нарық шаруашылығындағы еңбекақының жүйесі мен нысандары.Табыс, пайда Өндіріс шығындары. Шығындардың түрлері. Пайда экономикалық категория ретінде. Пайданы қалыптастыру және бөлу.Маркетинг.Нарық экономикасында кірістер.Жер рентасы-жердің құны.	2
4.	Ұлттық шаруашылық экономиканың өсу қарқыны. Бүкіл әлемдік экономика және әлемдік нарық	Макроэкономиканың мәні. «Жалпы ұлттық өнім» (ЖҰӨ), «жалпы ішкі өнім» (ЖІӨ)- негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер. Экономика лық өсу, оның түрлері, оны өлшеу тәсілдері. Қазіргі заман экономикасы. Экономиканың жаһандану тенденциясы. Өндірістің интернационалдыру жаңа кезеңі. Заманауи халықаралық сауда және валюталық қатынастар. Валюталық бағам. Капиталдың ауысуы және жұмыс күші. Экономикалық интеграция. Халықаралық валюта-несиелік жүйе. Жаһанды экономикасының тұрақсыздығы. Қазақстанның әлемдік экономикаға ықпалдасуы.Біркелкі Кеден Одағына ену, Ресей, Белоруссия, Қазақстан.Бүкілодақтық сауда ұйымы және Қазақстан. Қазақстанның сауда қатынастары. Инвестициялық ынтымақтастық тың дамуы. Банк жүйесінің дамуы. Халықаралық Алтын қорымен (ХАҚ) қарым-қатынас.	2

5.	Қоғам алдында тұрған негізгі экономикалық мәселелер. Жасыл экономика. Мемлекет және құқық теориясының негіздері.	Адамзаттың ғаламдық мәселелеріне сипаттама. Жахандану мәселелерінің мәні мен нысандарының көрініс табуы. Әлемдік мәселелер (терроризм және т.б.) шешу саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың негізгі бағыттары. ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың бітімгерлік процесіндегі ролі.**Жасыл экономика.** «Жасыл экономиканың» негізгі міндеттері.Қазақстандағы «Жасыл экономиканы» дамыту тұжырымдамасы. «Жасыл экономиканы» дамытудың жеті негізгі бағыттары. «Жасыл экономикаға» өту институттары. Мемлекет ұғымы, шығу теориялары. Мемлекеттің белгілері, функциялары және нысаны. Құқықтың анықтамасы және негізгі белгілері. Құқық және заңнама жүйесі. Қазақ мемлекеті мен құқығының қалыптасу ерекшеліктері. Қазақстандық құқықтың басқа мемлекеттердің құқықтық жүйелерімен арақатынасы.	2
6.	Қазақстан Республикасының конституциялық құқық негіздері. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы»Қазақстан республикасы заңының жалпы сипаттамасы. Аралық бақылау №1	Конституциялық құқық ұғымы. Принциптері мен көздері. Адам және ҚР азаматының құқықтық мәртебесі. ҚР Президентінің құқықтық мәртебесі. ҚР Парламентінің құқықтық жағдайы. ҚР Үкіметінің қызметін ұйымдастырудың негізгі принциптері. ҚР Конституциялық Кеңесі, оның құқықтық жағдайы. ҚР сот билігі. Жергілікті өкілетті және атқарушы билік органдары. ҚР-дағы сайлау жүйесі. 1-6 тақырыптар аралығында ауызша-жазбаша түрінде.	2
7.	Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық негіздері. Әкімшілік сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық үшін әкімшілік жауапкершілік.	Әкімшілік құқық пәні. Әкімшілік Құқық Жүйесі Әкімшілік Реттеу Әдістері Әкімшілік-Құқықтық Нормалар Қазақстан Республикасының Әкімшілік Құқық Көздері Әкімшілік Құқық Субъектілері. Отбасылық құқық ұғымы және принциптері. Некеге тұру шарттары. Ерлі-зайыптылардың құқықтары мен міндеттері.Ата-аналар мен балалардың құқықтық қатынас тары.Азаматтық құқықтың жалпы ережелері.Азаматтық құқық ұғымы, пәні, әдісі. Азаматтық құқықтық қатынастардың субъектілері мен объектілері. Мәміле, мәмілелер нысандары. Меншік құқығы ұғымы. Меншік нысандары.	2

8.	Республикасының отбасылық және неке құқығының негіздері. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқық негіздері. Қазақстан Республикасының Еңбек құқығы негіздері. Әр түрлі салалардағы сыбайлас жемқорлық әрекеттері үшін моральдық-этикалық жауапкершілік.	Еңбек құқығы және әлеуметтік қамсыздандыру құқығы ұғымы. Жеке еңбек шартының түрлері мен нысандары. Еңбек шартын жасасу және тоқтату тәртібі. Жұмыс уақыты және демалыс уақыты. Жалақы және оның түрлері. Еңбек даулары,еңбек дауларын қарайтын органдар. ҚР зейнетақымен қамсыздандырудың құқықтық негіздері. Міндетті әлеуметтік сақтандырудың құқықтық негіздері.	2
9.	ҚР қылмыстық құқық негіздері. ҚР қылмыстық іс жүргізу және азаматтық іс жүргізу құқығының негіздері. Сыбайлас жемқорлық қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық жауапкершілік.	Қылмыстық құқық ұғымы, принциптері, міндеттері және көздері.Қылмыс ұғымы, түрлері. Қылмыс құрамы. Қылмыс объектісі және субъектісі. ҚР қылмыстық жазалау жүйесі. Жаза ұғымы және мақсаты.	2
10.	Қазақстан Республикасының экологиялық құқық негіздері.	Экологиялық құқық ұғымы және пәні, көздері. Меншік құқығы кезінде-туған ресурстар. Экологиялық құқық бұзушылық тар үшін құқықтық жауапкершілік	2
11.	Қазақстан Республикасының жер құқығы негіздері. Халықаралық құқық негіздері.	Халықаралық құқықтың қазіргі анықтамасы. Халықаралық жеке құқық. Халықаралық құқық принциптері. Халықаралық құқық субъектілері. Халықаралық құқықтық актілер.	2
12.	Қазақстан Республикасының Құқық қорғау органдарын ұйымдастыру және қызметінің негіздері. Аралық бақылау №2	ҚР Құқық қорғау органдары жүйесінің жалпы сипаттамасы және анықтамасы. ҚР Прокуратурасының құқықтық мәртебесі, прокуратура қызметкерлерінің өкілеттігі, құқықтық мәртебесі. ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитетінің құқықтық мәртебесі, өкілеттілігі. ҚР Ішкі істер органдарының құқықтық мәртебесі. ҚР сот жүйесі. ҚР Әділет министрлігі. Адвокатура институты. Нотариат институты. 7-12 тақырыптар аралығында аузша-жазбаша түрінде.	2

		Барлығы:	24

3.10.Әдебиеттер және оқу құралдарының тізбесі.

3.10.1. Негізгі әдебиеттер:

1. Таскымбаева, С. М. Основы экономической теории: учеб. пособие / С. М. Таскымбаева, Ф. М. Каратаева. - Караганда : АҚНҰР, 2017. - 200 с.
2. Основы маркетинга: учеб. для мед. училищ и колледжей / под ред. И. В. Липсица, М. Н. Дымшица ; М-во обр. и науки РФ. - ; Рек. ФГБОУ ВПО " Гос. ун-т управления". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 208 с. : ил.
3. Айдарханов, М. Х. Основы экономической теории: учебник / М. Х. Айдарханов. - 3-е изд., перераб. и доп. - Астана : Фолиант, 2012. - 432 с.
4. Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 2 : учебник / под ред. В. З. Кучеренко. - - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 160 с.
5. Экономикалық және құқықтық білім негіздері : оқу құралы / Б. С. Битенова, Л. К. Магзумова, А. А. Ахатова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 310 бет
6. Основы маркетинга: учеб. для мед. училищ и колледжей / под ред. И. В. Липсица, М. Н. Дымшица ; М-во обр. и науки РФ. - ; Рек. ФГБОУ ВПО " Гос. ун-т управления". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 208 с. : ил.
7. Экономикалық және құқықтық білім негіздері : оқу құралы / Б. С. Битенова, Л. К. Магзумова, А. А. Ахатова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 310 бет.
8. Айдарханов, М. Х. Основы экономической теории: учебник. - 3-е изд., перераб. и доп. - Астана : Фолиант, 2012.
9. Айдарханов М. Х. Основы экономической теории : учебник . 2012. - 432 б.
10. Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 1 : учебник /. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 688 ил.
11. Сыздыкова, К. Ш. Экономика и маркетинг в здравоохранении : учебное пособие / К. Ш. Сыздыкова, Ж. С. Тулебаев, Э. А. Актуреева. - Алматы : ИП "Ақнұр", 2015. - 274 с.
12. Экономика здравоохранения [Текст] : учебник / под ред. А. В. Решетникова. - 2-е изд., перераб. и доп. ; Мин-во образования и науки РФ. Рек. ГБОУ ВПО "Первый Мос. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 192 с

3.10.2.Қосымша әдебиеттер

1.Мэнкью Грегори, Н. Экономикс: оқулық / Н. Мэнкью Грегори, П. Тейлор Марк ; қаз. тіл. ауд. Л. Ә. Бимендиева [және т. б.]. - 4 - Халықаралық басылым. - Астана : Ұлттық аударма биросы, 2018. - 848 б. с. : (Рухани жаңғыру).

2. Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 2 [Текст] : учебник / М-во образования и науки ; под ред. В. З. Кучеренко. - ; Рек. ГБОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 160 с.

3. Рахыпбеков, Т. К. Денсаулық сақтау саласындағы экономикалық талдау әдістері: оқу құралы / Т. К. Рахыпбеков. - Алматы : АҚНҰР, 2016. - 340 бет

4. Блак Джон Оксфорд экономика сөздігі = A dictionary of economics / сөздік ; Н. Хашимзаде, М. Гарет. - 5th ed. - Нұр-Сұлтан : Ұлттық аударма бюросы, 2019. - 608 бет. с. : (Рухани Жаңғыру)

5. Джакупова, Д. Е. Денсаулық сақтау экономикасы = Экономика здравоохранения : оқу-әдістемелік құрал / Д. Е. Джакупова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 192 б.

Электронды басылымдар

1. Медициналық қызметтің экономикалық мәні және ерекшеліктері.
Оспанов Р. , 2018 https://aknurpress.kz/

2. Денсаулық сақтаудағы экономика және маркетинг. Төлебаев Ж.С., Сыздықова К.Ш., Маукенова А.А. , 2019 https://aknurpress.kz/
3.Денсаулық сақтау экономикасы – Оқу құралы/Б.Т.Касымова, Қ.М. Сисенгалиева, Л.К. Магзумова. – Алматы; Эверо, 2020. – 260 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/849/

3.11. Пәнді оқытудың түрлері мен әдістері:

- **Теориялық сабақтар** – мәселелік, ақпараттық, әңгіме, дәріс-презентация, бинарлық. Аудиториямен кері байланыс дәріс тақырыптары бойынша студенттермен блиц-сауалнама, әңгіме,ауызша сұрау, тест тапсырмаларын шешу, тақырып сұрақтарын талқылау; шағын топпен жұмыс, пікірталас, ситуациялық тапсырмаларды шешу, презентация, карточкалармен жұмыс, дебат.

3.12.Білім алушылардың білімдері мен дағдыларын бағалау:

-Ауызша сұарқ-жауап, презентация, рөльдік ойындар, мәтінмен жұмыс, жаттығу жұмыстары, эссе жазу.

Теориялық сабақтар: ауызша сұрау, әңгіме, пікірталас, презентация, шағын топпен жұмыс, жазбаша жұмыс;

Білімді бағалаудың критерийлері және ережелері:

Ағымдық бақылау: ауызша- жазбаша сұрақ жауап жүйесінде жүргізіледі.

Аралық бақылау: тестілеу сұрақ жауап 6 және 12 аптасында өткізіледі.

Қорытынды бақылау; тест.

-Білім алу нәтижелерінің бағалануы пәннің бағдарламасына (силлабусқа) сай қойылған ағымды бағалар негізінде жүргізіледі.Бағалы сынақ бағасы автоматты түрде платонусқа қойылады.

Теориялық сабақты бағалау тәртібі:

Аралық бақылау

Қорытынды бақылау: (бағалы.сынақ) тест нысанында жүргізіледі және білім алушы жоғарғы (мах) 40 балл жинауы мүмкін.

Жалпы бағасы: ағымдық (рейтинг) (60%) + қорытынды (40%) мына төмендегі межелік бойынша қойылады:

Әріптік жүйемен бағалау	Баллдың сандық эквиваленті	Пайыздық өлшем	Дәстүрлі жүйемен бағалау
A	4,00	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,00	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,00	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,00	50-54	
F	0,00	0-49	Қанағаттанарлықсыз

3.12.1. Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

ОН №	Оқыту нәтижелерінің атауы	Қанағаттанарлықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
БҚ 1.1	Өзін-өзі дамыту: оқуды ұзақ мерзімді жоспарлау, кәсіби өсу дағдыларын меңгерген.	Сабаққа дайындалмаған, ізденбегені үшін қойылады	Сабақтың тақырыбын, мақсатын, мазмұнын білгені үшін қойылады.	Оқытылатын пәннің заңдылықтары мен негізгі фактілерін, даталарының хронологиялық реттілігін сипаттап бергені үшін қойылады.	Білім алушы оқытылатын пәннің заңдылықтары мен негізгі тарихи фактілерін өздігінен ізденіп, даталарының хронологиялық реттілігін ұғынып, ізденген білімі үшін қойылады.
БҚ 1.2	Сыни ойлау және шешім қабылдау: мәселелерді және ықтимал шешу жолдарын анықтайды, гипотезаны тексереді және оқиғалардың ықтималдығын бағалайды, қортынды жасайды және негізделген шешімдерді қабылдайды.	Алынған білімді қолданбағаны үшін	Оқу пәні бойынша аудитория алдында айта білгені үшін бағаланады	Оқу пәні бойынша аудитория алдында айта білу дағдыларын көрсеткені және оқиғалардың ықтималдығын сипаттағаны үшін қойылады	Оқу пәні бойынша аудитория алдында айта білу дағдыларын көрсеткені және оқиғалардың ықтималдығын бағалап қорытынды жасағаны үшін қойылады
БҚ 2.1 БҚ 3.1	Қоғамдық өмір: қоғамдық өмірге белсенді қатысады. Коммуникативтік дағдылар: жағдайды ескере отырып, әртүрлі адамдармен тиімді қарым-	Топпен жұмыс істеу дағдысын қолданады,алайда алған білімін тиімді көрсете алмағаны үшін қойылады.	Топпен жұмыс істеу дағдысын қолданғаны, алған білім негізінде оқу экспериментін жүргізгені үшін қойылады. Іздеу және өңдеу	Топпен қарым-қатынас және өзара әрекеттесуді қамтамасыз еткені үшін, ана тілі мен басқада тілдік білімі үшін қойылады. Өзін-өзі үздіксіз	Аудиториямен қарым-қатынас және өзара әрекеттесуді қамтамасыз ететін ана тілі мен басқада тілдік білімін көрсеткені үшін

	қатынасты көрсетеді Топпен жұмыс істеу дағдысын қолданғаны, алған білім негізінде оқу экспериментін жүргізгені үшін қойылады		барысында алынған ақпаратты басқа пайдаланушыл арға жеткізе алады.	дамытуға және дамуға қабілетті болғаны үшін, ақпараттарды талдап және қорытындылай білгені үшін қойылады.	қойылады. Өзін-өзі үздіксіз дамытуға және дамуға қабілетті болғаны үшін, ақпараттарды талдап және қорытындылап, алынған ақпаратты басқа пайдаланушыл арға жеткізе алғаны үшін қойылады.

Аралық бақылауды бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жазбаша, тест	**Өте жақсы** А (4,0; 95-100%); А- (3,67; 90-94%)	Егер білім алушы жауап беру кезінде ешқандай қателіктерді жібермеген жағдайда қойылады. Оқылатын пән бойынша теорияларға, тұжырымдамаларға және бағыттарға сүйенеді және оларға сыни бағасын береді, басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін қолданады.Тест бойынша дұрыс жауаптардың 86-100% береді.
	Жақсы В+ (3,33; 85-89%); В (3,0; 80-84%) В- (2,67; 75-79%)	Егер білім алушы жауап беру кезінде нақты қателіктер жібермесе, оқытушының көмегімен бағдарламалық материалды жүйелей алған жағдайда қойылады. Тест бойынша дұрыс жауаптардың 75-85% береді.
	Қанағаттанарлық С+ (2,33; 70-74%) С (2,0; 65-69%) С- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	Егер білім алушы жауап беру кезінде нақты қателер жібергенде, оқытушы көрсеткен оқу әдебиеттермен шектелсе, материалды жүйелеуде үлкен қиындықтарға кездескен жағдайда қойылады. . Тест бойынша дұрыс жауаптардың 50-74% береді.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Егер білім алушы жауап беру кезінде нақты қателіктер жіберсе, сабақ тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттермен жұмыс жасамаса, пәннің ғылыми терминологиясын қолдана алмаса, өрескел стилистикалық және логикалық қателіктермен жауап берген жағдайда қойылады. Тест бойынша дұрыс жауаптардың 50% кем береді .

Емтиханды бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Тест	**Өте жақсы** A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Тест бойынша дұрыс жауаптардың 86-100% береді.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	Тест бойынша дұрыс жауаптардың 75-85% береді.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	Тест бойынша дұрыс жауаптардың 50-74% береді.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Тест бойынша дұрыс жауаптардың 50% кем береді .